

سومین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

همدان ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۴

پتانسیل و جاذبه های گردشگری (اکوتوریسم) در ارتباط با روند توسعه پایدار شهرستان پارس آباد مغان

محسن صادقی^۱

فراهمن احمدی^۲

اکبروطن خواه سادات^۳

بهرام فاتح عسگرخانلو^۴

چکیده

در طی چهار دهه گذشته جهانگردی و گردشگری به یکی از عوامل اصلی توسعه اقتصادی و اجتماعی بسیاری از مناطق جهان تبدیل شده است. براساس تحقیقات (WTO) در طی دو دهه ای

^۱- گروه جغرافیای پژوهشکی ، واحد اردبیل ، دانشگاه آزاد اسلامی ، اردبیل ، ایران

تلفن: m.sadegi6859@yahoo.com - ۰۹۱۲۸۴۵۷۵۵۶

^۲- گروه جغرافیای پژوهشکی ، واحد اردبیل ، دانشگاه آزاد اسلامی ، اردبیل ، ایران

تلفن: m.sadegi6859@yahoo.com - ۰۹۱۴۳۵۱۴۴۱۵

^۳- دبیر آموزش و پژوهش شهرستان پارس آباد مغان

^۴- دانشگاه آزاد اسلامی ، واحد گرمی ، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان ، گرمی ، ایران

تلفن: taha.sadra_fateh@yahoo.com - ۰۹۱۲۸۴۵۲۵۵۶

سومین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

همدان ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۴

آینده صنعت گردشگری به سرعت به رشد خود ادامه داده و به بزرگترین صنعت جهان تبدیل شود. منطقه پارس آباد مغان در تاریخچه توسعه گردشگری در شمال غربی ایران جایگاه ویژه‌ای دارد. با آنکه این منطقه دارای قابلیت‌های گردشگری زیادی می‌باشد و می‌تواند به عنوان منطقه توریستی و منبع درآمدزایی برای ساکنین و حتی کشور باشد. متأسفانه صنعت توریسم و گردشگری نتوانسته در این منطقه موقیت چندانی به دست آورد. با توجه به اهمیت موضوع و جایگاه آن در برنامه ریزی توسعه پایدار منطقه‌ای، در این مقاله به بررسی و معرفی مناطق مهم گردشگری و توریستی در توسعه شهرستان پارس آباد می‌پردازیم که می‌توانند در جذب گردشگران داخلی و خارجی نقش اصلی را ایفا نمایند.

کلید واژه‌ها: توسعه پایدار، گردشگری، جاذبه‌های طبیعی و اکوتوریسم. پارس آباد مغان،

۱- مقدمه

شهرستان پارس آباد مغان در شمالی‌ترین نقطه استان اردبیل به صورت جلگه‌ای نسبتاً گستردۀ ای است که با مساحتی بالغ بر ۱۳۸۳ کیلومتر مربع و حدود ۱۴ درصد از مساحت این استان را به خود اختصاص داده است. این منطقه بین مدارهای ۳۹ درجه و ۱۲ دقیقه تا ۳۹ درجه و ۴۲ دقیقه عرض شمالی و ۴۷ درجه و ۱۰ دقیقه تا ۴۸ درجه و ۲۱ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ واقع شده است. پارس آباد مغان سرزمین هموار و مسطح است متشكل از آبرفت‌های رود ارس و شعبات آن و دنباله‌ی حوزه آبریز دریای خزر واقع شده است.

این شهرستان از غرب به (شهرستان کلیبر در استان آذربایجان شرقی)؛ از جنوب و جنوب غربی به (شهرستان بیله سوار و گرمی) و از شمال و شرق به (رود ارس و جمهوری آذربایجان) محدود می‌شود. منطقه پارس آباد دارای اقلیم نیمه خشک است، میانگین دمای بارش سالانه در این منطقه ۲۷۱ میلیمتر و میانگین دمای سالانه ۱۵ درجه سانتیگراد می‌باشد (وطن خواه‌سادات، ۱۳۸۸، ص ۱۲). منطقه مورد مطالعه دارای ۳ بخش، ۲ شهر، ۶ دهستان و ۱۰۳ آبادی دارای سکنه است (معاونت برنامه ریزی استان اردبیل، ۱۳۸۵، ص ۴). علی‌رغم این که این منطقه، محرومیت‌های زیادی دارد، ولی از قابلیت‌ها و توانایی‌های طبیعی خوبی نیز برخوردار است و مسئولان منطقه باید برای مطرح کردن و به فعل در آوردن این توان‌ها همت و تلاش بیشتری به خرج دهند. با توجه به ضرورت کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی، یافتن منابع دیگر درآمدی، لازمه‌ی استقلال اقتصادی کشور است. که در این میان توسعه صنعت